

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

ZALECENIA

RADA

ZALECENIE RADY

z dnia 20 grudnia 2012 r.

w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego

(2012/C 398/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 165 i 166,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Walidacja efektów uczenia się, a mianowicie wiedzy, umiejętności i kompetencji, uzyskanych w wyniku uczenia się pozaformalnego i nieformalnego może odegrać ważną rolę w zwiększaniu zatrudnialności i mobilności oraz w motywowaniu do uczenia się przez całe życie, zwłaszcza wśród osób defaworyzowanych pod względem społeczno-ekonomicznym lub osób nisko wykwalifikowanych.
- (2) W okresie, gdy Unia Europejska zmagą się z poważnym kryzysem gospodarczym, którego skutkiem jest gwałtowny wzrost bezrobocia, zwłaszcza wśród młodzieży, oraz w związku ze starzeniem się społeczeństwa, walidacja odpowiedniej wiedzy, umiejętności i kompetencji może okazać się jeszcze cenniejsza dla poprawy funkcjonowania rynku pracy, propagowania mobilności oraz zwiększania konkurencyjności i wzrostu gospodarczego.
- (3) Organizacje pracodawców, indywidualni pracodawcy, związki zawodowe, izby przemysłowe, handlowe i rzemieślnicze, krajowe jednostki uczestniczące w procesie uznawania kwalifikacji zawodowych oraz w ocenianiu i poświadczaniu efektów uczenia się, służby zatrudnienia, organizacje młodzieżowe, osoby pracujące z młodzieżą, organizatorzy kształcenia i szkolenia oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego – wszystkie te

kluczowe zainteresowane strony mają do odegrania ważną rolę w ułatwianiu tworzenia możliwości uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz następującej po nich walidacji.

- (4) Strategia „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu zawiera apel o rozwijanie wiedzy, umiejętności i kompetencji, tak by dzięki temu można było osiągnąć wzrost gospodarczy i zatrudnienie. W towarzyszących jej inicjatywach przewodnich „Mobilna młodzież” oraz „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” zaznaczono, że istnieje zapotrzebowanie na bardziej elastyczne ścieżki uczenia się, które ułatwiłyby wchodzenie na rynek pracy i realizację kariery oraz przechodzenie między etapem pracy zawodowej a etapem uczenia się oraz promowały walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.
- (5) W konkluzjach Rady z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET 2020”) ⁽¹⁾ zwrócono uwagę, że uczenie się przez całe życie należy uznać za kluczową zasadę leżącą u podstaw całych ram współpracy, które mają objąć uczenie się we wszystkich kontekstach – formalnym, pozaformalnym i nieformalnym.
- (6) W dokumencie z 2009 roku pt. „Strategia UE na rzecz młodzieży – inwestowanie w młodzież i mobilizowanie jej do działania; odnowiona otwarta metoda koordynacji na potrzeby wyzwań i możliwości stojących przed młodzieżą” wezwano do szerszego uznawania umiejętności uzyskiwanych przez młodzież w ramach edukacji pozaformalnej i zwrócono uwagę na konieczność pełnego wykorzystania szeregu narzędzi stworzonych na szczeblu UE do walidacji wiedzy, umiejętności i kompetencji do celów uznawania kwalifikacji. Strategię

⁽¹⁾ Dz.U. C 119 z 28.5.2009, s. 2.

tę zatwierdzono rezolucją Rady z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010–2018) ⁽¹⁾.

- (7) W komunikacie z Brukseli z grudnia 2010 roku europejscy ministrowie odpowiedzialni za kształcenie i szkolenie zawodowe, europejscy partnerzy społeczni oraz Komisja Europejska oświadczyli, że uczestniczące państwa powinny najpóźniej w 2015 roku rozpocząć tworzenie krajowych procedur uznawania i walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w stosownym przypadku wspartych krajowymi ramami kwalifikacji.
- (8) W komunikacie z konferencji europejskich ministrów odpowiedzialnych za szkolnictwo wyższe (Leuven i Louvain-la-Neuve, 28–29 kwietnia 2009 r.) podkreślono, że elementem skutecznych polityk na rzecz uczenia się przez całe życie powinny być podstawowe zasady i procedury uznawania wcześniejszego uczenia się na podstawie efektów uczenia się, a w konkluzjach Rady z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie modernizacji szkolnictwa wyższego ⁽²⁾ wezwano państwa członkowskie, aby opracowały przejrzyste ścieżki pozwalające przechodzić z edukacji zawodowej i innych typów edukacji do szkolnictwa wyższego oraz stworzyły mechanizmy uznawania wcześniejszego uczenia się i doświadczeń spoza formalnego systemu kształcenia i szkolenia.
- (9) W rezolucji Rady z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie odnowionej europejskiej agendy w zakresie uczenia się dorosłych ⁽³⁾ za jeden z priorytetowych obszarów w okresie 2012–2014 uznano stworzenie w pełni działających systemów walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz promowanie korzystania z tych systemów przez wszystkie osoby dorosłe w każdym wieku i na dowolnym poziomie kwalifikacji oraz przez przedsiębiorstwa i inne organizacje.
- (10) W rezolucji Rady z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wspierania ściślejszej europejskiej współpracy w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego ⁽⁴⁾ oraz w deklaracji kopenhaskiej z dnia 30 listopada 2002 r. zaapelowano o opracowanie zestawu wspólnych zasad w dziedzinie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.
- (11) Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 18 maja 2004 r. promują wspólne europejskie zasady identyfikacji i walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.
- (12) Od 2004 roku regularnie ukazuje się „Europejski przegląd walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego”, zawierający aktualne informacje o bieżących praktykach walidacyjnych w państwach europejskich, a w 2009

roku ukazały się europejskie wytyczne w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.

- (13) Decyzją nr 2241/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass) ⁽⁵⁾ ustanowiono europejskie portfolio Europass, z którego mogą korzystać obywatele w całej Europie, by lepiej przekazywać, rejestrować i prezentować dane o swoich kompetencjach i kwalifikacjach.
- (14) W rezolucji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 18 maja 2006 r. dotyczącej uznawania wartości kształcenia nieformalnego i incydentalnego wśród młodzieży europejskiej ⁽⁶⁾ zwrócono się do państw członkowskich, by umożliwiły identyfikowanie kompetencji uzyskiwanych w drodze uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, tak by można je było uznawać na rynku pracy.
- (15) Dla uczestników projektów finansowanych z programu „Młodzież w działaniu”, ustanowionego decyzją nr 1719/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁷⁾, jako narzędzie przejrzystości utworzono dokument Youthpass.
- (16) W zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie ⁽⁸⁾ zwrócono się do państw członkowskich, by powiązały swoje krajowe systemy kwalifikacji z europejskimi ramami kwalifikacji oraz propagowały walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego zgodnie ze wspólnymi europejskimi zasadami uzgodnionymi w maju 2004 roku.
- (17) Europejski system gromadzenia i transferu osiągnięć (ECTS), utworzony w 1989 roku w ramach programu Erasmus, przewiduje przyznawanie punktów za uczenie się formalne na podstawie efektów uczenia się i nakładu pracy studenta; pomaga też instytucjom szkolnictwa wyższego przyznawać punkty za doświadczenia z zakresu uczenia się pozaformalnego i nieformalnego na podstawie efektów uczenia się.
- (18) W zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym ⁽⁹⁾ stwierdzono, że ramy te powinny stanowić wsparcie przy wdrażaniu wspólnych europejskich zasad identyfikacji i walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, zacieśniając związki między kształceniem, szkoleniem i zatrudnieniem oraz budując pomosty między uczeniem się formalnym, pozaformalnym i nieformalnym.

⁽¹⁾ Dz.U. C 311 z 19.12.2009, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 372 z 20.12.2011, s. 36.

⁽³⁾ Dz.U. C 372 z 20.12.2011, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 13 z 18.1.2003, s. 2.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 390 z 31.12.2004, s. 6.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 168 z 20.7.2006, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 327 z 24.11.2006, s. 30.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 111 z 6.5.2008, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 155 z 8.7.2009, s. 1.

- (19) Zaleceniem Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r.⁽¹⁾ ustanowiono europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET), służący do gromadzenia i przenoszenia efektów uczenia się uzyskanych przez osoby indywidualne w kontekście formalnym, a w stosownym przypadku – pozaformalnym i nieformalnym.
- (20) Konsultacje przeprowadzone w formie ankiety internetowej, dyskusje na forum właściwych organów kształtujących politykę oraz różnorodne działania z zakresu wzajemnego uczenia się z udziałem partnerów społecznych dowodzą, że panuje powszechna zgoda co do wagi prezentowania wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych dzięki doświadczeniom życiowym i zawodowym, oraz pokazują, że unijna inicjatywa na rzecz udoskonalenia polityki i praktyki walidacyjnej w państwach członkowskich cieszy się szerokim poparciem,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

1. ABY DAĆ OSOBOM INDYWIDUALNYM MOŻLIWOŚĆ WYKAZANIA, CZEGO NAUCZYŁY SIĘ POZA SYSTEMEM FORMALNEGO KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA, W TYM PODCZAS MOBILNOŚCI, ORAZ MOŻLIWOŚĆ WYKORZYSTANIA TEGO UCZENIA SIĘ NA POTRZEBY KARIERY ZAWODOWEJ I DALSZEGO UCZENIA SIĘ, PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE POWINNY, Z NALEŻYTYM POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI:

1) najpóźniej w 2018 roku posiadać – stosownie do krajowych uwarunkowań i krajowej specyfiki oraz w stopniu, w jakim uznają to za właściwe – rozwiązania dotyczące walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, które pozwolą osobom indywidualnym:

- a) uzyskać w wyniku procesu walidacji potwierdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych w drodze uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym w stosownym przypadku za pomocą otwartych zasobów edukacyjnych;
- b) uzyskać pełną lub w stosownym przypadku częściową kwalifikację na podstawie potwierdzonych doświadczeń z zakresu uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, bez uszczerbku dla innych mających zastosowanie przepisów prawa Unii, w szczególności dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych⁽²⁾.

W ramach rozwiązań dotyczących walidacji państwa członkowskie mogą zgodnie ze swoimi potrzebami uznać pewne dziedziny lub sektory za priorytetowe;

2) w rozwiązaniach dotyczących walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego uwzględnić w stosownym przypadku przedstawione poniżej elementy, umożliwiając osobom indywidualnym korzystanie z nich – zależnie od potrzeb – osobno lub łącznie:

- a) IDENTYFIKACJA efektów uczenia się uzyskanych przez osobę indywidualną w drodze uczenia się pozaformalnego i nieformalnego;

- b) DOKUMENTACJA efektów uczenia się uzyskanych przez osobę indywidualną w drodze uczenia się pozaformalnego i nieformalnego;
 - c) OCENA efektów uczenia się uzyskanych przez osobę indywidualną w drodze uczenia się pozaformalnego i nieformalnego;
 - d) POŚWIADCZENIE wyników oceny efektów uczenia się uzyskanych przez osobę indywidualną w drodze uczenia się pozaformalnego i nieformalnego – w formie kwalifikacji, punktów lub osiągnięć prowadzących do uzyskania kwalifikacji bądź w innej stosownej formie;
- 3) do rozwiązań dotyczących walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego zastosować w stosownym przypadku przedstawione poniżej zasady, uwzględniając przy tym krajowe, regionalne, lokalne lub sektorowe potrzeby i cechy:

- a) rozwiązania dotyczące walidacji są powiązane z krajowymi ramami kwalifikacji i są zgodne z europejskimi ramami kwalifikacji;
- b) osoby indywidualne i organizacje mają dostęp do informacji i doradztwa na temat korzyści i możliwości związanych z walidacją oraz na temat stosownych procedur;
- c) z rozwiązań dotyczących walidacji najprawdopodobniej będą korzystać zwłaszcza grupy defaworyzowane, w tym osoby, które są bezrobotne i osoby zagrożone bezrobociem, ponieważ walidacja może zwiększyć ich uczestnictwo w uczeniu się przez całe życie i dostęp do rynku pracy;
- d) osoby, które są bezrobotne lub zagrożone bezrobociem mają możliwość – zgodnie z krajowym ustawodawstwem i krajową specyfiką – przeprowadzenia bilansu kompetencji mającego w rozsądnym terminie (najlepiej w ciągu sześciu miesięcy od stwierdzenia takiej potrzeby) zidentyfikować ich wiedzę, umiejętności i kompetencje;
- e) walidacja uczenia się pozaformalnego i nieformalnego jest wsparta odpowiednim doradztwem i poradnictwem i jest łatwo dostępna;
- f) istnieją przejrzyste środki zapewniania jakości – zgodne z obowiązującymi ramami zapewniania jakości – stanowiące wsparcie dla niezawodnych, aktualnych i wiarygodnych metod i narzędzi oceny;
- g) przewiduje się rozwój kompetencji zawodowych osób zaangażowanych w proces walidacji we wszystkich stosownych sektorach;
- h) kwalifikacje lub w stosownym przypadku częściowe kwalifikacje uzyskane w drodze walidacji doświadczeń z zakresu uczenia się pozaformalnego i nieformalnego są zgodne z ustalonymi standardami, które są takie same jak standardy kwalifikacji uzyskanych w formalnych programach edukacyjnych albo są wobec nich równoważne;
- i) promuje się korzystanie z unijnych narzędzi przejrzystości, takich jak ramy Europass oraz dokument Youthpass, po to by ułatwić dokumentację efektów uczenia się;

⁽¹⁾ Dz.U. C 155 z 8.7.2009, s. 11.

⁽²⁾ Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22.

- j) istnieje synergia między rozwiązaniami dotyczącymi walidacji a systemami osiągnięć stosowanymi w formalnym systemie kształcenia i szkolenia, np. systemami ECTS i ECVET;
- 4) działać na rzecz tego, by w opracowywaniu i wdrażaniu elementów i zasad, o których mowa w pkt 1–4, uczestniczyły wszystkie zainteresowane strony, takie jak pracodawcy, związki zawodowe, izby przemysłowe, handlowe i rzemieślnicze, krajowe jednostki uczestniczące w procesie uznawania kwalifikacji zawodowych, służby zatrudnienia, organizacje młodzieżowe, osoby pracujące z młodzieżą, organizatorzy kształcenia i szkolenia oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

Aby uczestnictwo w przedmiotowym procesie było szerokie:

- a) pracodawcy, organizacje młodzieżowe i organizacje społeczeństwa obywatelskiego powinni propagować i ułatwiać identyfikację i dokumentację efektów uczenia się uzyskanych w pracy lub poprzez wolontariat, korzystając z odpowiednich unijnych narzędzi przejrzystości, takich jak narzędzia opracowane w związku z ramami Europass i dokumentem Youthpass;
- b) organizatorzy kształcenia i szkolenia powinni ułatwiać dostęp do formalnego kształcenia i szkolenia na podstawie efektów uczenia się uzyskanych w kontekście pozaformalnym i nieformalnym, a w stosownych przypadkach i w miarę możliwości powinni przyznawać odpowiednie zwolnienia lub uznawać stosowne efekty uczenia się uzyskane w takim kontekście;
- 5) promować koordynację w zakresie rozwiązań dotyczących walidacji między zainteresowanymi stronami z sektora kształcenia, szkolenia, zatrudnienia i młodzieży oraz między zainteresowanymi stronami z innych stosownych obszarów polityki.
2. PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJA POWINNY PRZEDSIĘWZIĄĆ NASTĘPUJĄCE ŚRODKI:

- a) podjąć prace wynikające z niniejszego zalecenia za pośrednictwem grupy doradczej ds. europejskich ram kwalifikacji ustanowionej na mocy zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie⁽¹⁾ (EQF) i w stosownym przypadku włączyć w jej dalsze działania odpowiednie organizacje młodzieżowe i przedstawicieli sektora wolontariatu;
- b) przedstawiać postępy poczynione po przyjęciu niniejszego zalecenia w przyszłych wspólnych sprawozdaniach Rady i Komisji opracowywanych w kontekście strategicznych ram „ET 2020” oraz w przyszłych wspólnych sprawozdaniach Unii Europejskiej na temat młodzieży opracowywa-

nych w kontekście odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży;

- c) wspierać wdrażanie niniejszego zalecenia, korzystając z fachowej wiedzy unijnych agencji, szczególnie Cedefopu, oraz przedstawiając sytuację odnośnie do walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w dorocznym sprawozdaniu z tworzenia krajowych ram kwalifikacji.

3. KOMISJA POWINNA PRZEDSIĘWZIĄĆ NASTĘPUJĄCE ŚRODKI:

- a) wspierać państwa członkowskie i zainteresowane strony:
- ułatwiając skutecznie wzajemne uczenie się oraz wymianę doświadczeń i sprawdzonych rozwiązań,
 - regularnie weryfikując, w pełnym porozumieniu z państwami członkowskimi, europejskie wytyczne w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego,
 - regularnie weryfikując, we współpracy z państwami członkowskimi, „Europejski przegląd walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego”;
- b) przed 2018 rokiem rozważyć dalsze rozwinięcie – w porozumieniu z państwami członkowskimi, jak określono w decyzji nr 2241/2004/WE – narzędzi w ramach Europass, które przyczyniałyby się do ogólnounijnej przejrzystości potwierdzonych efektów uczenia się uzyskanych w ramach doświadczeń z zakresu uczenia się pozaformalnego i nieformalnego;
- c) zapewnić, we współpracy z państwami członkowskimi, by do wsparcia realizacji niniejszego zalecenia wykorzystane zostały programy „Uczenie się przez całe życie” i „Młodzież w działaniu” oraz – bez uszczerbku dla negocjacji w sprawie przyszłych wieloletnich ram finansowych – przyszły europejski program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz europejskie fundusze strukturalne;
- d) we współpracy z państwami członkowskimi i po konsultacjach z zainteresowanymi stronami ocenić działania podjęte w reakcji na niniejsze zalecenie i do dnia 31 grudnia 2019 r. złożyć Radzie sprawozdanie na temat zdobytych doświadczeń i wniosków na przyszłość, w tym w razie potrzeby zaproponować ewentualny przegląd i zmianę niniejszego zalecenia.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 grudnia 2012 r.

W imieniu Rady
E. FLOURENTZOU
Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. C 111 z 6.5.2008, s. 1.

ZAŁĄCZNIK

DEFINICJE

Na użytek niniejszego zalecenia stosuje się następujące definicje:

- a) „uczenie się formalne” oznacza uczenie się, które jest realizowane w zorganizowanym i usystematyzowanym środowisku przeznaczonym specjalnie do uczenia się i zwykle prowadzi do uzyskania kwalifikacji, na ogół w postaci świadectwa lub dyplomu; składa się na nie m.in. system kształcenia ogólnego, kształcenia zawodowego oraz szkolnictwa wyższego;
- b) „uczenie się pozaformalne” oznacza uczenie się, które jest realizowane poprzez zaplanowane działania (pod względem celów i czasu uczenia się) i które przewiduje pewną formę pomocy w nauce (np. relacje uczeń – nauczyciel); może ono obejmować programy służące przekazaniu umiejętności zawodowych, przekazaniu dorosłym umiejętności czytania oraz przekazaniu podstawowej edukacji osobom wcześniej kończącym naukę; popularne przykłady uczenia się pozaformalnego to: szkolenia w miejscu pracy, za pomocą których przedsiębiorstwa uaktualniają i podnoszą umiejętności swoich pracowników (np. umiejętności w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych); usystematyzowane uczenie się za pomocą Internetu (np. z użyciem otwartych zasobów edukacyjnych), a także kursy prowadzone przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego dla swoich członków, grup docelowych lub ogółu społeczeństwa;
- c) „uczenie się nieformalne” oznacza uczenie się wynikające z codziennej aktywności w pracy, w rodzinie lub w czasie wolnym. Nie jest zorganizowane ani usystematyzowane pod względem celów, czasu ani pomocy w nauce. Uczenie się nieformalne może być niezamierzone ze strony osoby uczącej się; przykładami efektów uczenia się nieformalnego są umiejętności zdobyte w wyniku doświadczeń życiowych i zawodowych, umiejętności zarządzania projektami lub umiejętności w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych zdobyte w pracy, znajomość języków i umiejętności międzykulturowe uzyskane podczas pobytu w innym kraju, umiejętności w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych zdobyte poza pracą zawodową, a także umiejętności zdobyte poprzez wolontariat, zajęcia kulturalne, sport, pracę z młodzieżą lub czynności wykonywane w domu (na przykład opieka nad dzieckiem);
- d) „otwarte zasoby edukacyjne” oznaczają materiał cyfrowy oferowany bezpłatnie i powszechnie nauczycielom, uczniom, studentom i samoukom do wykorzystania i przetworzenia na potrzeby nauczania, uczenia się bądź badań naukowych; składają się na nie: treść edukacyjna, oprogramowanie pozwalające tworzyć, wykorzystywać i rozpowszechniać treść oraz środki wykonawcze, takie jak otwarte licencje; oznaczają także skumulowane aktywa cyfrowe, które można modyfikować i które przynoszą pożytek bez ograniczania możliwości korzystania z nich przez innych;
- e) „bilans kompetencji” oznacza proces służący zidentyfikowaniu i przeanalizowaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji osoby indywidualnej, w tym jej uzdolnień i motywacji, po to by opracować plan rozwoju zawodowego lub plan reorientacji zawodowej lub projekt szkolenia; bilans kompetencji ma pomóc danej osobie przeanalizować swoje doświadczenie zawodowe, samodzielnie ocenić swoją pozycję w otoczeniu zawodowym oraz zaplanować ścieżkę kariery lub w niektórych przypadkach przygotować się do walidacji efektów uczenia się pozaformalnego lub nieformalnego;
- f) „kwalifikacja” oznacza formalny wynik procesu oceny i walidacji uzyskany w sytuacji, w której właściwy organ stwierdza, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się zgodne z określonymi standardami;
- g) „efekty uczenia się” oznaczają określenie tego, co uczący się wie, rozumie i potrafi wykonać po ukończeniu procesu uczenia się, które dokonywane jest w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji;
- h) „krajowe ramy kwalifikacji” oznaczają narzędzie służące do klasyfikowania kwalifikacji na wyszczególnione według przyjętego zespołu kryteriów poziomy osiągnięć w uczeniu się, które ma na celu integrację i koordynację krajowych podsystemów kwalifikacji oraz poprawę przejrzystości, dostępności, rozwoju i jakości kwalifikacji w odniesieniu do rynku pracy i społeczeństwa obywatelskiego;
- i) „walidacja” oznacza proces potwierdzania przez upoważniony organ, że dana osoba uzyskała efekty uczenia się mierzone zgodnie z odpowiednimi standardami; składają się na nią następujące cztery oddzielne etapy:
- 1) IDENTYFIKACJA konkretnych doświadczeń danej osoby za pomocą rozmowy;
 - 2) DOKUMENTACJA służąca zaprezentowaniu doświadczeń danej osoby;
 - 3) formalna OCENA tych doświadczeń oraz
 - 4) POŚWIADCZENIE wyników oceny mogące skutkować częściową lub pełną kwalifikacją;
- j) „uznawanie wcześniejszego uczenia się” oznacza walidację efektów uczenia się uzyskanych w drodze edukacji formalnej lub uczenia się pozaformalnego lub nieformalnego przed wystąpieniem o walidację.